

NOVOFER

ALAPÍTVÁNY A MŰSZAKI-SZELLEMI ALKOTÁSÉRT

SAJTÓANYAG

„Találjuk fel magunkat” – 2019 Gábor Dénes Középiskolai Ösztöndíj NOVOFER ALAPÍTVÁNY

Gábor Dénes mintegy fél évszázada, a Római Klub alapítóinak sorában mind nagyobb szenvedéllyel vizsgálta a technológia és az innovációk társadalmi környezetét és hatásait. Eredményeit önálló könyvekben is közreadta: a *Tudományos, műszaki és társadalmi innovációk*, illetve *Az érett társadalom lebilincselő gondolatmenetei* alapján éppen a mai horizontunkról fogalmaz meg sok - helytállóan bizonyult - előrejelzést. Nem véletlen, hogy műszaki téziseinek katalógusát az Anyag és az Energia világának vízióival kezdi, s a technika autonóm fejlődésének önálló fejezetet szentelt. Kiemelkedő mérnök-fizikusi talentuma széles műveltséggel és felelős társadalmi gondolkodással párosult.

A Római Klub tevékenysége az elmúlt évtizedekben rendkívül nagy hatást gyakorolt a tudományos életre és a gazdaságpolitikai vélekedésekre, és megteremtette a globális dimenziókban való gondolkodás tudományos alapjait. Jelentéseik hasznos kalauzként szolgáltak úgy a tervezés, mint a veszélyek és esélyek racionális és humánus kezelése terén.

A NOVOFER Alapítvány, a reál tárgyak magas szintű elsajátításának ösztönzése érdekében „Találjuk fel magunkat” címmel hirdette meg a Gábor Dénes Ösztöndíj pályázatot a hazai és a határainkon túl élő, magyarul tudó középiskolások körében.

Örömünkre szolgált, hogy a BME Tehetségsegítő Tanács, a BME Simonyi Károly Szakkollégium, az ELTE Fizikai Intézet, az Eötvös Loránd Fizikai Társulat, a Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, a Messzehangzó Tehetségek Alapítvány, a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács, az Országos Tudományos Diákköri Tanács és a Rákóczi Szövetség is segítette a pályázat népszerűsítését. A felhívás megjelent a világhálón is.

A vállalkozó kedvű diákok az alábbi témakörökben fogalmazhatták meg víziójukat:

- AZ INNOVATÍV JÁRMŰVEK
- A NÖVEKVŐ POLIMER FELHASZNÁLÁS KIHÍVÁSAI

Az **innovatív járművek** területén – függetlenül attól, hogy milyen célból és milyen közlekedési formában alkalmaznák őket – lényeges kérdéscsoport a kapcsolódó technológiák fejlettsége, valamint a felhasznált energiaforrások, az alkalmazott hajtások hatékonysága, hatásfoka. Ebben a témakörben vártuk a pályázók önálló, eredeti gondolkodásukon, jövőképükön alapuló munkáit az alábbi feladatmeghatározás szerint:

1. Hibrid járművek vezérlési sajátosságainak összehasonlítása a kötött pályás és közúti járművek esetén. A Pályázó kísérleti úton mutasson rá a sajátosságokra.
2. Elektromos hajtásláncú járművek és belső égésű motorral meghajtott járművek hatékonyságának összehasonlítása. A Pályázó kísérleti úton mutassa be az eltéréseket a hazai alkalmazású járműveknél.
3. Hasonlítsa össze az elektromos járművek energiaellátási megoldásait (pl. akkumulátor, üzemanyagcella) és azok hatékonyságát. A Pályázó mutassa be a hazai gyártású akkumulátorok vagy üzemanyagcellák hatékonyságát.

Az 1950-es évektől a **polimer felhasználás** évente átlagosan 9 % –os bővülést ért el. A bővülés egyben újabb kihívásokat jelent úgy a környezetvédelem, az anyagfelhasználás, mint annak újra-hasznosítása és társadalmi megítélése területén. Ebben a témakörben vártuk a pályázók önálló, eredeti gondolkodásukon, jövőképükön alapuló munkáit az alábbi feladatmeghatározás szerint:

1. Műanyagok (Polimerek) szerepe az életminőségünk javításában. Mely területek a meghatározóak?
2. Milyen hosszúnak látják a különböző termékkörök életciklusát és azt milyen elképzelésekkel/megoldásokkal lehetne növelni?
3. Amennyiben lejárt a termék életciklusa, úgy milyen elképzelése van a termék egészének vagy részeinek újra hasznosítására?
4. A különböző típusú anyagok újra feldolgozhatóságáért milyen kihívásokkal kell szembenézni és milyen műszaki ötletei lennének a károsak kiküszöbölésére?
5. Milyen megoldásokat lát – a jelenlegiekén túl - az emberek szemléletformálására, hogy az értékes anyagra ne szemétként gondoljanak, hanem összegyűjtendő értékre, amelyet fontos ismét az ember szolgálatába állítani?

A kizárólag jeligével azonosított pályázatokat két fordulóban, egységes szempontok alapján, pontozással értékelte több mint 21 elbíráló. Az elbírálásra Gábor Dénes-díjas szakemberek, középiskolai tanárok és a kuratórium tagjai vállalkoztak. A pályázók és az elbírálók közötti összeférhetetlenséget kizáró módon csoportokba sorolt pályázatok végső sorrendjét az elbírálók által adott pontok átlaga határozta meg.

Legsikeresebbnek a „Polimer” témakör bizonyult, itt 7 ösztöndíjra érdemes dolgozat született.

A kuratórium a 2019-es évben egyöntetű döntés alapján az alábbi ösztöndíjakat ítélte oda: 4 nyertes pályázó 150.000,-Ft ösztöndíjat, 3 nyertes pályázó 90.000,-Ft ösztöndíjat és 3 nyertes pályázó 50.000,-Ft ösztöndíjat vehetett át.

150 e Ft-os ösztöndíjban részesült:

Szegedi Ádám Gyula, a nyíregyházi NySZC Bánki Donát Műszaki Középiskola és Kollégium tanulója, felkészítő tanár Zsigó Zsolt,

Szabó Dániel Dénes, a debreceni Medgyessy Ferenc Gimnázium és Művészeti Szakgimnázium tanulója, felkészítő tanár Borbélyné Bacsó Viktória,

Magosi Máté, a magyarokanizsai Beszédes József Mezőgazdasági és Műszaki Iskolaközpont tanulója, felkészítő tanár Bálint Nóra,

Barcza Bende, a soproni Széchenyi István Gimnázium tanulója, felkészítő tanár Lang Ágota.

90 e Ft-os ösztöndíjban részesült:

Kovács Martin, a győri Kazinczy Ferenc Gimnázium és Kollégium tanulója, felkészítő tanár Takács Éva,

Keresztes Réka, a kiskvárdai Bessenyei György Gimnázium és Kollégium tanulója, felkészítő tanár Dancs Sándor,

Joharchy Réka, az egri Dobó István Gimnázium tanulója, felkészítő tanár Prokainé Hajnal Zsuzsa és Veresné Kiss Krisztina.

50 e Ft-os ösztöndíjban részesültek:

Szilvágyi Dániel Zoltán, a szombathelyi ELTE Bolyai János Gyakorló Ált. Iskola és Gimnázium tanulója, felkészítő tanár Finta Zsanett,

Torzsa Vanda Kinga, a szegedi SZC Gábor Dénes Szakgimnáziuma és Szakközépiskola-tanulója, felkészítő tanár Magyar Tünde,

Masa Kinga, a szegedi Dugonics András Piarista Gimnázium tanulója, felkészítő tanár Ladányi Andrea

A középiskolai ösztöndíjasok megkapják az OTDT által adományozott „Tehetség útlevelet” is.

Gábor Dénes: Találjuk fel a jövőt! című könyvét ítélte oda a bíráló bizottság:

Gyimóthy Mátyás Kolos, a Győri Szolgáltatási SZC Krúdy Gyula Gimnázium tanulója, felkészítő tanár: Kurcsics Rafaella

Várhidi Attila, a Szegedi Radnóti Miklós Kísérleti Gimnázium tanulója, felkészítő tanár: Várhidi Gyula

Dros Bence, a Debreceni Egyetem Kossuth Lajos Gyakorló Gimnázium tanulója, felkészítő tanár: Dr. Kirsch Éva Erzsébet

Csáki Levente, a Bornemisza Péter Gimnázium tanulója, felkészítő tanár: Eggendorferné Bagyarik Cecília

Fillinger Levente Bátor, a Kőrösi Csoma Sándor Két Tanítási Nyelvű Baptista Gimnázium tanulója.

Különdíjakat ajánlott fel a Rákóczi Szövetség és a Messzehangzó Tehetségek Alapítvány.

A középiskolai ösztöndíjat és az OTDT *Tehetség útlevelét* 2019. június 5-én, az MTA Felolvasó termében tartott ünnepség során vehették át a diákok.

A díjak átadásában közreműködött Dr. Csépe Valéria akadémikus, a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság elnöke, Dr. Bendzsel Miklós az Alapítvány kuratóriumának elnöke, Szendrő Péter professzor, az Országos Tudományos Diákköri Tanács elnöke.

A támogatók különdíját a Rákóczi Szövetségtől Martényi Árpád alelnök, a Messzehangzó Tehetségek Alapítványtól Vigh Mónika szervezetvezető adta át.

Az ünnepélyes díjátadás megtekinthető lesz a

<http://www.gabordenes.hu/kepes-beszamolok/>

címen június 5-én megjelenő elérhetőségen.

A program támogatói:

Innovációs és Technológiai Minisztérium,
Egis Gyógyszergyár Zrt.,
EMIKA Elektromechanikai Zrt.,
Karsai Műanyagtechnika Holding Zrt.,
Magyar Tudományos Akadémia,
NOVOFER Távközlési Innovációs Zrt.,

Szakmai együttműködő partnerek:

BME Tehetségsegítő Tanács, BME Simonyi Károly Szakkollégium,
ELTE Fizikai Intézet, Eötvös Loránd Fizikai Társulat,
Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége,
Messzehangzó Tehetségek Alapítvány, Nemzeti Tehetségsegítő Tanács,
Országos Tudományos Diákköri Tanács,
Rákóczi Szövetség